

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 6 sierpnia 2021 roku

Powód J. M. wniósł pozew przeciwko Towarzystwu (...) w W. o zapłatę kwoty 2487,06 złotych tytułem odszkodowania za wynajem pojazdu zastępczego wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 7.02.2018 roku do dnia zapłaty.

Powód w uzasadnieniu podał, że prowadzi działalność gospodarczą w zakresie wynajmu pojazdów zastępczych. W dniu 17 grudnia 2017 roku w wyniku kolizji drogowej, doszło do uszkodzenia samochodu własności P. K.. W dniu 20 grudnia 2017 roku poszkodowany zawarł z powodem umowę najmu samochodu zastępczego, który był używany przez poszkodowanego w okresie od 20 grudnia 2017 roku do 22 stycznia 2018 roku. Szkada w pojeździe poszkodowanego została zakwalifikowana jako szkoda całkowita. W dniu 16 stycznia 2018 roku zostało poszkodowanemu wypłacone odszkodowanie. Za okres najmu pojazdu zastępczego powód wystawił fakturę na kwotę 8007,30 złotych, a następnie na podstawie udzielonego mu przez poszkodowanego upoważnienia zwrócił się do strony pozwanej o wypłatę odszkodowania. Pozwany przyjął do likwidacji stawkę 132 zł netto za dobę najmu zamiast 190 złotych netto przyjętej przez powoda oraz skrócił uznany czas najmu z 34 dni do 30 dni. Pozwany tytułem likwidacji szkody z tytułu wynajmu pojazdu zastępczego wypłacił kwotę 5520,24 brutto, uznając na skutek odwołani pełny okres najmu wynoszący 34 dni. W niniejszym postępowaniu powód dochodził zapłaty reszty kwoty wynikającej z faktury nr (...) tj. żądał dopłaty w kwocie 2487,06 złotych.

Nakazem zapłaty z dnia 12 lutego 2021 roku referendarz uwzględnił żądanie pozwu w całości (k. 30).

Pozwany od nakazu zapłaty złożył sprzeciw, w którym wniósł o oddalenie powództwa, kwestionując wskazaną przez powoda wysokość kosztów najmu pojazdu, zarzucając, że stawka dobowo najmu w wysokości 190 zł netto jest rażąco wygórowana. Pozwany zarzucił brak minimalizacji szkody przez poszkodowanego. Pozwany podniósł, iż oferował P. K. wynajem pojazdu zastępczego po stawce 132 złotych netto za dobę oraz informował go o tym, iż w/w stawka jest akceptowana przez ubezpieczyciela, zaś w pozostałym zakresie może podlegać weryfikacji co do wysokości. Poszkodowany P. K. nie skorzystał jednak z korzystniejszej cenowo oferty pozwanego przez co naruszył zasadę obowiązku minimalizowania szkody.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Samochód poszkodowanego P. K. V. (...) nr rej. (...) w dniu 17 grudnia 2017 roku uległ uszkodzeniu w wyniku zdarzenia drogowego.

Poszkodowany P. K. zawarł w dniu 20 grudnia 2017 roku z powodem P. M. prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą D. (...) w N. umowę najmu pojazdu zastępczego marki F. (...). Koszt wynajmu pojazdu zastępczego za dobę miał wynieść zgodnie z umową 220 złotych netto. Okres wynajmu pojazdu zastępczego wyniósł 34 dni, za co powód wystawił fakturę na kwotę 8007,30 złotych brutto po stawce 190 złotych netto.

Dowód: umowa najmu- k. 15, oświadczenie poszkodowanego – k. 19, faktura VAT – k. 20.

Poszkodowany i powód zawarli umowę cesji wierzytelności, na podstawie której P. K. przelał na powoda swoją wierzytelność o odszkodowanie z tytułu najmu pojazdu zastępczego, przysługującą mu z tytułu polisy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej sprawcy, w związku ze szkodą komunikacyjną z dnia 17 grudnia 2017 roku. Powód zgłosił roszczenie pozwanej z tytułu najmu pojazdu zastępczego i w dniu 30.01.2018 roku pozwana wypłaciła powodowi kwotę 4870,80 złotych za okres 30 dni po stawce 132 zł netto (162,36 zł brutto) tytułem najmu pojazdu zastępczego. W uzasadnieniu przyjętej stawki wskazano, iż koszt najmu pojazdu zastępczego został zweryfikowany w zakresie stawki do kwoty 132 netto za dobę, o czym poszkodowany był informowany w momencie przyjęcia zgłoszenia o szkodzie.

Następnie decyzją z dnia 27.12.2018 roku po weryfikacji decyzji pozwana przyznała dopłatę w kwocie 649,44 złotych uznając pełny okres najmu tj. 34 dni po stawce 132 netto za dobę.

Dowód: umowa cesji i pełnomocnictwo k. 16-18, zawiadomienie o przelewie – k. 21, decyzja z 27 grudnia 2018 roku – k. 27-28

Szkodę w pojeździe do strony pozwanej zgłaszał telefonicznie poszkodowany P. K. w dniu 18 grudnia 2017 roku. Poszkodowany został poinformowany przez przyjmującego zawiadomienie o możliwości wynajmu pojazdu zastępczego a pośrednictwem ubezpieczyciela, sposobie takiego wynajmu oraz stawkach akceptowanych przez ubezpieczyciela w przypadku wynajmu pojazdu zastępczego na własną rękę. P. K. został także poinformowany iż w takim przypadku stawka dobowo najmu pojazdu zastępczego może zostać zweryfikowana do kwoty 132 złotych netto za dobę. Informację taką poszkodowany otrzymał również w dniu 19 grudnia 2017 roku podczas oględzin pojazdu przez likwidatora oraz w piśmie z dnia 18.12.2017 roku.

Dowód: pismo (...) k. 53-54,55-56, zgłoszenie szkody – k. 56-60, nagranie ze zgłoszenia szkody – k. 61, częściowo zeznanie świadka P. K. – nagranie rozprawy z dnia 213.04.2021 roku od 00: 02:19- k. 681-81/2

Stawki dobowe wynajmu pojazdu w dacie grudzień/styczeń 2017/2018 z segmentu D wynosiły na rynku lokalnym od 120 złotych brutto do 365 zł brutto.

Dowód: opinia biegłego T. M. – k. 87-90.

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie dowodów powołanych w opisie stanu faktycznego, które nie były kwestionowane przez strony.

Sąd jedynie częściowo dał wiarę zeznaniom świadka P. K., który twierdził, że nie mógł wynająć pojazdu w zakładzie współpracującym z pozwanym z powodu braku takiego pojazdu. Nadto świadek twierdził, że osoba przyjmująca zgłoszenie na infolinii oświadczyła, że jeżeli świadek wynajmie pojazd we własnym zakresie to pozwany pokryje koszty wynajmu w pełnym zakresie. Z nagrania rozmowy wynika jednak, iż świadek w momencie zgłoszenia szkody został poinformowany przez ubezpieczyciela o akceptowanych przez niego stawkach wynajmu pojazdu zastępczego w sytuacji organizacji tego wynajmu przez poszkodowanego na własną rękę oraz o możliwości takiego wynajmu przez ubezpieczyciela. Poszkodowany został także poinformowany o procedurze takiego wynajmu oraz o możliwości weryfikacji stawki za wynajem. Brak jest jednocześnie żadnego dowodu na fakt że poszkodowany kontaktował się z firmami współpracującymi z pozwanym i by te odmówiły wynajmu, a także co do tego, że ubezpieczyciel zobowiązywał się względem poszkodowanego do pokrycia kosztów wynajmu w pełnej wysokości bez względu na stawkę ustaloną jednostronnie przez poszkodowanego i wypożyczalnię pojazdów. W tym zakresie zeznanie świadka jawi się jako gołosłowne, a ponadto niewiarygodne w świetle powszechnej praktyki Towarzystw (...) weryfikowania wysokości stawek za wynajem pojazdów.

Sąd podzielił opinię biegłego T. M. w zakresie rozpiętości stawek rynkowych. W zakresie zasadności przyjęcia wysokości stawki ocena należała do Sądu orzekającego.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 822 k.c., w wyniku zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia. Świadczenie ubezpieczyciela obejmuje zapłatę sumy pieniężnej odpowiadającej wysokości poniesionej przez poszkodowanego szkody (art. 805 k.c.). Wysokość odszkodowania powinna być ustalona według reguł określonych w art. 363 k.c. Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej.

Powód uzasadnił swoją legitymację czynną wobec pozwanego ubezpieczyciela tym, że nabył wierzycelność o wypłatę odszkodowania, z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego, od poszkodowanego, na podstawie cesji (art. 509 k.c.). Przedmiotem przelewu może być co do zasady wierzycelność istniejąca, którą cedent może swobodnie rozporządzać, powinna być w dostateczny sposób oznaczona (indywidualizowana). Skuteczne jest zbycie wierzycelności, nieoznaczonej dokładnie w umowie przelewu, jeżeli można ją określić na podstawie treści stosunku zobowiązaniowego, z którego wynika (tak: wyrok SN z dnia 5 listopada 1999 r., III CKN 423/98, OSNC 2000, Nr 5, poz. 92).

Poszkodowanemu przysługiwało wobec pozwanego ubezpieczyciela roszczenie o naprawienie szkody z tytułu umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej między ubezpieczycielem i sprawcą kolizji drogowej z dnia 17 grudnia 2017 r. Zgodnie z umową cesji, dołączoną do pozwu, przeniósł na powoda wierzycelność, z tytułu odszkodowania w zakresie kosztów najmu pojazdu zastępczego.

Należność dochodzona w pozwie stanowiła różnicę między kosztami wynajmu samochodu zastępczego naliczonymi przez powoda a wysokością odszkodowania, wypłaconego przez pozwanego ubezpieczyciela. W niniejszej sprawie sporna była wysokość stawki za dobę.

Kwestia odpowiedzialności pozwanej za skutki wypadku nie była sporna. Zakres obowiązku odszkodowawczego pozwanego obejmuje poniesione koszty najmu pojazdu zastępczego tego samego typu co uszkodzony za czas niezbędny do naprawy, w celu zaspokojenia potrzeb w sposób porównywalny do stanu sprzed wystąpienia szkody. Poza sporem było, że w postępowaniu likwidacyjnym pozwany wypłacił powodowi łącznie kwotę 5520,24 zł brutto, tytułem zwrotu kosztów pojazdu zastępczego, wynajmowanego w bezspornym okresie 34 dni, przyjmując stawkę dobową najmu w wysokości 132 zł netto (162,36 zł brutto).

Bezspornie zgodnie z opinią biegłego powodowi przysługuje od strony pozwanej, jako ubezpieczyciela sprawcy szkody, zwrot kosztów najmu samochodu zastępczego w okresie 18 dni (art. 361 § 2 k.c.). Są to wydatki, poniesione w następstwie zdarzenia wywołującego szkodę, które by nie powstały bez tego zdarzenia, a prowadzące do powypadkowego zmniejszenia majątku poszkodowanego, czyli straty. Poszkodowanemu przysługiwał wybór odpowiedniego podmiotu, oferującego wypożyczenie auta zastępczego. W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2002 r. (sygn. akt I CKN 1466/99, OSNC 2003, Nr 5, poz. 64) stwierdzono, że co do zasady nabywający autoryzowane części samochodowe potrzebne do naprawy uszkodzonego w wypadku pojazdu - nie ma obowiązku poszukiwać sprzedawcy, oferującego je najtaniej. Także więc w zakresie wynajmu pojazdu zastępczego, poszkodowany nie miał obowiązku poszukiwać podmiotu, oferującego najniższe stawki. Niemniej jednak podkreślenia wymaga, iż zasada pełnej kompensacji szkody nie może przewidywać jakichkolwiek, dowolnych kosztów, tylko ze względu na fakt, że finalnie koszty te ponosić ma nie sprawca szkody, a jego ubezpieczyciel. W rezultacie przyjęcia stanowiska, że koszty związane ze szkodą winny zostać pokryte niezależnie od ich wysokości doprowadzić może do niewspółmiernego obciążania ubezpieczyciela nierzadko rażąco wygórowanymi żądaniami podmiotów świadczących usługi, związane z najmem zastępczym.

Zgodnie z art. 826 § 1 k.c., w razie zajścia wypadku, ubezpieczający obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów. Oznacza to zarazem, że poszkodowany nie powinien swoim zachowaniem doprowadzać do zwiększenia rozmiarów szkody. Obowiązkiem poszkodowanego jest podejmowanie działań, zmierzających do zminimalizowania szkody. Brak z jego strony takiego działania nie może zwiększać obowiązku odszkodowawczego ubezpieczyciela, zobowiązanego do naprawienia szkody (por. uzasadnienie uchwały SN z dnia 22 kwietnia 1997 r. III CZP 14/97, OSNC 1997, z. 8, poz. 103; uchwała SN z dnia 16 października 1998 r., III CZP 42/98; wyrok SN z dnia 26 listopada 2002 r., I CKN 1993/00). Poszkodowany powinien więc - kierując się zasadą minimalizowania szkody - wynająć pojazd zastępczy, mając na uwadze koszt tych usług, oraz fakt, iż ubezpieczyciel oferował wynajem pojazdu za swoim pośrednictwem za stawkę 132 netto za dobę. Jest to istotne szczególnie w okolicznościach niniejszej sprawy, kiedy to powód prowadząc działalność gospodarczą, związaną z wynajmowaniem pojazdów zastępczych, oferuje poszkodowanym w wypadkach swoje usługi bezpłatnie, przy tzw. "najmie bezgotówkowym" (gdzie poszkodowani uzyskują faktycznie darmowe

korzystanie z pojazdu). W tej sytuacji, zgodnie ze stanowiskiem pozwanej, ubezpieczyciel, do którego roszczenie zostało skierowane, może odpowiadać tylko w takim zakresie, w jakim koszty i stawki, zastosowane przez powoda, nie przekraczają stawek ekonomicznie uzasadnionych.

Na uwzględnienie zasługiwało stanowisko pozwanej, że ubezpieczyciel nie musi zawsze ponosić kosztów według każdej stawki najmu dowolnie i jednostronnie ustalonej przez powoda w umowie najmu, zawartej z poszkodowanym, który otrzymując faktycznie bezgotówkowy najem pojazdu nie jest zainteresowany wysokością tej stawki. W niniejszej sprawie nieuzasadnionym było obciążanie ubezpieczyciela kosztami najmu wg stawki, która znacznie przekracza stawki, po których pojazd na rynku można swobodnie wynająć. W takiej bowiem sytuacji nie można mówić o celowych i ekonomicznie uzasadnionych kosztach. Strony stosunku najmu samochodu zastępczego, nie mogą w sposób dowolny i z mocą wiążącą dla osób trzecich ustalać wysokości opłat za wynajem. Zgodnie z powołanym art. 826 § 1 k.c., ubezpieczający ma obowiązek użycia dostępnych mu środków w celu m.in. zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów. Ubezpieczyciel, odpowiedzialny za szkodę, może oczekiwać od wierzyciela zachowania, zmierzającego do zminimalizowania szkody. Dlatego, ubezpieczyciel nie ma obowiązku zwrócić uprawnionemu każdej kwoty, wskazanej w fakturze, dokumentującej wartość szkody. Zgodnie z art. 354 § 1 k.c., dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno - gospodarczemu oraz zasadom współzycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom. W taki sam sposób powinien współdziałać przy wykonaniu zobowiązania wierzyciel (§ 2). Nie oznacza to, jak już wyżej wskazano, że uprawniony ma obowiązek poszukiwać najtańszej oferty na rynku. Nie można jednak zaakceptować stanowiska, że kwestia wynajmu i jego kosztów pozostaje poza kontrolą czy też możliwością zajęcia stosownego stanowiska przez ubezpieczyciela.

Skoro zatem poszkodowany został uprzedzony przez ubezpieczyciela o możliwości weryfikacji stawki wynajmu oraz złożona mu została oferta wynajmu pojazdu zastępczego za stawkę 132 netto (162,36 zł brutto dostępna dość powszechnie na rynku lokalnym, co wynika z opinii biegłego T. M.) za pośrednictwem ubezpieczyciela, co nie wymagało od poszkodowanego żadnego dodatkowego działania, to aktualnie żądanie zapłaty odszkodowania za wynajem pojazdu po stawce wyższej jest nieuzasadnione.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów w zw. z art. 415 k.c. i art. 436 § 1 k.c. w zw. z art. 435 k.c. powództwo zostało oddalone jako nieuzasadnione, przyjmując, iż ubezpieczyciel wypłacił w toku postępowania likwidacyjnego całe należne odszkodowanie, do którego był zobowiązany.

O powyższym orzeczono w pkt I wyroku.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. z zasady odpowiedzialności za wynik procesu, Na koszty złożyły się koszt wynagrodzenia pełnomocnika w kwocie 900 złotych oraz 17 złotych opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować uzasadnienie (7-31 sierpnia urlop s. referenta)
2. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego
3. Kal. 14 dni

8 września 2021 roku